

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2017. gada 19. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Vide — Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Eiropas Savienībā — Direktīva 2003/87/EK — Monitoringa plāns — Regula (ES) Nr. 601/2012 — 49. panta 1. punkts un IV pielikuma 10. punkts — Iekārtas emisiju aprēķins — Pārvietotā oglekļa dioksīda (CO₂) atskaitīšana — Kalcija karbonāta nogulšņu ražošanā izmantotā CO₂ izslēgšana — Izslēgšanas spēkā esamība

Lieta C-460/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 26. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 28. augustā, tiesvedībā

Schaefer Kalk GmbH & Co. KG

pret

Bundesrepublik Deutschland.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši J. Regans [*E. Regan*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] (referents), A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerālvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 30. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Schaefer Kalk GmbH & Co. KG* vārdā – *S. Altenschmidt* un *A. Sitzler*, *Rechtsanwälte*,

— *Bundesrepublik Deutschland* vārdā – *M. Fleckner*, pārstāvis,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *K. Petersen*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *E. White* un *K. Herrmann*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2016. gada 10. novembra tiesas sēdē,

* * Tiesvedības valoda – vācu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Komisijas 2012. gada 21. jūnija Regulas (ES) Nr. 601/2012 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV 2012, L 181, 30. lpp.) 49. panta 1. punkta un IV pielikuma 10. punkta spēkā esamību.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Schaefer Kalk GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā – “*Schaefer Kalk*”) un *Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvā Republika) par šai sabiedrībai izteikto atteikumu atskaitīt no emisijām, uz kurām attiecas monitoringa pienākums, oglekļa dioksīdu (CO₂), kas ir radīts kaļķu apdedzināšanas iekārtā un pārvietots uz kalcija karbonāta nogulšņu (turpmāk tekstā – “*PCC*”) ražošanas iekārtu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2003/87/EK

- 3 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV 2003, L 275, 32. lpp.), kas ir grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/29/EK (OV 2009, L 140, 63. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 2003/87”), preambulas 5. apsvērumu tās mērķis ir palīdzēt “pilnīgāk izpildīt Eiropas Savienības un dalībvalstu saistības,” lai samazinātu antropogēnās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, “izmantojot efektīvu Eiropas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirgu un pēc iespējas mazāk traucējot ekonomisko attīstību un nodarbinātību”.
- 4 Atbilstoši Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktam tā attiecas uz emisijām no šīs direktīvas I pielikumā minētajām darbībām un tās II pielikumā minētajām siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm, tostarp oglekļa dioksīdu (CO₂).
- 5 Šīs direktīvas 3. pantā “Definīcijas” ir paredzēts:

“Šajā direktīvā izmantotas šādas definīcijas:

[..]

b) “emisijas” ir siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde atmosfērā no kādas iekārtas avotiem [..];

[..]

e) “iekārta” nozīmē stacionāru tehnisku vienību, kur veic vienu vai vairākas darbības, kas minētas I pielikumā, un citas tieši saistītas darbības, kurām ir tehniska saistība ar šajā objektā veicamajām darbībām un kuras var ietekmēt emisijas un piesārņojumu;

[..].”

- 6 Minētās direktīvas 10.a pantā “Kopienas mēroga pagaidu noteikumi, lai saskaņotu bezmaksas kvotu piešķiršanu” ir noteikts:

“1. Komisija līdz 2010. gada 31. decembrim pieņem Kopienas mērogā pilnībā saskaņotus īstenošanas noteikumus šā panta 4., 5., 7. un 12. punktā minēto kvotu saskaņotai sadalei [..].

[..]

Pirmajā daļā minētajos noteikumos pēc iespējas paredz Kopienas mēroga *ex ante* līmeņatzīmes, lai panāktu, ka kvotu sadale rosina samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un izmantot energoefektīvas tehnoloģijas, uzmanību pievēršot vislietderīgākajiem paņēmieniem, aizstājējiem, alternatīviem ražošanas procesiem, augstas efektivitātes koģenerācijai, energoefektīvai dūmgāzu izmantošanai, biomasas izmantošanai un CO₂ uztveršanai, transportēšanai un uzglabāšanai, ja šādas iekārtas ir pieejamas; kvotu sadale nerada stimulu palielināt emisijas. Bezmaksas kvotas nesadala saistībā ar jēlcādu elektroenerģijas ražošanu, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas 10.c pants, un izņemot elektroenerģiju, kas ražota, izmantojot dūmgāzes.

Katrai nozarei un apakšnozarei līmeņatzīmes parasti aprēķina attiecībā uz galaproduktu, nevis izejmateriāliem, lai tādējādi attiecīgajā nozarē vai apakšnozarē visā ražošanas procesā iespējami vairāk samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un palielinātu energoefektīvus ietaupījumus.

[..]

2. Nosakot principus *ex ante* līmeņatzīmes izstrādei atsevišķās nozarēs un apakšnozarēs, par sākuma punktu pieņem nozares vai apakšnozares 10 % efektīvāko iekārtu darbības vidējo rādītāju Kopienā 2007. un 2008. gadā. [..]

Regulās, kas pieņemtas saskaņā ar 14. un 15. pantu, paredz saskaņotus monitoringa, ziņošanas un pārbaudes noteikumus ar ražošanu saistītām siltumnīcas efektu izraisošām gāzu emisijām, lai noteiktu *ex ante* līmeņatzīmes.

[..]”

- 7 Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 12. panta 3. un 3.a punktu:

“3. Dalībvalstis nodrošina, ka līdz katra gada 30. aprīlim katras iekārtas operators nodod tādu kvotu [..] skaitu, kurš līdzvērtīgs attiecīgās iekārtas kopējam emisijas apjomam iepriekšējā kalendārajā gadā, kas pārbaudīts saskaņā ar 15. pantu, un ka šīs kvotas pēc tam tiek anulētas.

3.a Pienākums nodot kvotas neattiecas uz pārbaudītām emisijām, kuras ir uztvertas un transportētas uz pastāvīgas uzglabāšanas iekārtu, kurai ir spēkā esoša atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) [par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006 (OV 2009, L 140, 114. lpp)].”

- 8 Šīs direktīvas 14. pants “Emisiju monitoringa un ziņošanas kārtība” ir izteikts šādi:

“1. Komisija līdz 2011. gada 31. decembrim pieņem regulu par emisiju monitoringa un ziņošanas kārtību un, attiecīgā gadījumā, darbības datiem no darbībām, kuras uzskaitītas I pielikumā, lai veiktu tonnu un kilometru datu monitoringu un ziņošanu izmantošanai saskaņā ar 3.e un 3.f pantu; šīs regulas pamatā ir IV pielikumā izklāstītie monitoringa un ziņošanas principi; prasībās, kas noteiktas monitoringam un ziņošanai par katru siltumnīcas efektu izraisošo gāzi, norāda šīs gāzes globālās sasilšanas potenciālu.

Minēto pasākumu, kas ir paredzēts, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, pieņem saskaņā ar 23. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

2. Šā panta 1. punktā minētajā regulā ņem vērā visprecīzākos un jaunākos pieejamos zinātniskos datus, jo īpaši no [Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC)]; tajā var arī izstrādāt prasības operatoriem ziņot par emisijām, kas saistītas ar ražošanu energoietilpīgās nozarēs, kuras var skart starptautiskā konkurence. Tāpat minētajā regulā var paredzēt prasības veikt šīs informācijas neatkarīgu pārbaudi.

Šajās prasībās var paredzēt, ka jāziņo, kāds emisiju līmenis rodas, ražojot elektroenerģiju (uz ko attiecas Kopienas sistēma), kura vajadzīga šādu ražojumu ražošanai.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka visi iekārtas operatori vai gaisakuģa ekspluatanti saskaņā ar 1. punktā minēto regulu veic monitoringu un ziņo kompetentajai iestādei par emisijām katra kalendārā gada laikā no iekārtas vai – no 2010. gada 1. janvāra – no gaisakuģa, ko tie ekspluatē.

4. Šā panta 1. punktā minētajā regulā var ietvert prasības par automatizētu sistēmu un datu apmaiņas formātu izmantošanu, lai saskaņotu savstarpējo saziņu par monitoringa plāniem, emisiju gada ziņojumiem un pārbaudes pasākumiem, kuros ir iesaistīts operators, pārbaudītājs un kompetentās iestādes.”

9. Minētās direktīvas 15. panta pirmā daļa ir izteikta šādi:

“Dalībvalstis nodrošina to, ka ziņojumus, ko operatori [...] iesniedz saskaņā ar 14. panta 3. punktu, pārbauda saskaņā ar V pielikumā noteiktajiem kritērijiem un jebkādiem sīki izstrādātiem noteikumiem, ko Komisija pieņēmusi saskaņā ar šo pantu, un ka par tiem informē kompetento iestādi.”

10. Tās pašas direktīvas 16. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstīm ir pienākums ieviest efektīvu, samērīgu un preventīvu sankciju režīmu sodīšanai par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri ir pieņemti saskaņā ar Direktīvu 2003/87.

Regula Nr. 601/2012

11. Regulas Nr. 601/2012 preambulas 1., 5. un 13. apsvērumi ir izteikti šādā redakcijā:

“(1) Pilnīgs, konsekvents, pārredzams un precīzs siltumnīcefekta gāzu emisiju monitorings un ziņošana par tām atbilstoši saskaņotajām prasībām, kas paredzētas šajā regulā, ir būtisks ar Direktīvu 2003/87/EK noteiktās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas efektīvai darbībai. [...]

[..]

(5) Monitoringa plānam, kas paredz sīki izstrādātu, pilnīgu un pārredzamu metodoloģisku dokumentāciju par konkrētu iekārtu vai gaisa kuģa ekspluatantu, ir jābūt ar šo regulu izveidotās sistēmas pamatelementam. Ir jāparedz plāna regulāra atjaunināšana gan tāpēc, lai reaģētu uz verificētāja secinājumiem, gan pēc operatora vai gaisa kuģa ekspluatanta pašiniciatīvas. Galvenā atbildība par tādas monitoringa metodoloģijas īstenošanu, kuras daļas ir precizētas šajā regulā paredzētajās procedūrās, joprojām gulstas uz operatoru vai gaisa kuģa ekspluatantu.

[..]

(13) Lai novērstu iespējamās nepilnības saistībā ar raksturīgā vai tīrā CO₂ pārvietošanu, šāda pārvietošana jāatļauj tikai, ievērojot ļoti konkrētus nosacījumus. Minētie nosacījumi ir tādi, ka raksturīgo CO₂ drīkst pārvietot tikai uz citām ES ETS iekārtām, bet tīra CO₂ pārvietošana drīkst notikt tikai uzglabāšanas nolūkā ģeoloģiskā uzglabāšanas vietā saskaņā ar Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, kas pašlaik ir vienīgais pieļaujams CO₂ pastāvīgas uzglabāšanas veids Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ietvaros. Minētie nosacījumi tomēr nedrīkst izslēgt citu jauninājumu iespējamību nākotnē.”

12 Šīs regulas 5. panta pirmajā daļā ir noteikts:

“Monitorings un ziņošana ir pilnīgi un attiecas uz visām procesa un sadedzināšanas emisijām no visiem emisijas avotiem un avota plūsmām no darbībām, kas minētas Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā, un citām attiecīgām darbībām saskaņā ar minētās direktīvas 24. pantu, un uz visām siltumnīcefekta gāzēm, kas norādītas saistībā ar šīm darbībām, bet nepieļaujot dubultu uzskaiti.”

13 Saskaņā ar šīs regulas 11. panta 1. punkta pirmo daļu:

“Katrs operators vai gaisa kuģa ekspluatants veic siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu, pamatojoties uz monitoringa plānu, ko kompetentā iestāde apstiprinājusi saskaņā ar 12. pantu, ņemot vērā tās iekārtas vai aviācijas darbības veidu un funkcijas, kam šo plānu piemēro.”

14 Regulas Nr. 601/2012 20. panta 2. punktā ir paredzēts, ka “definējot monitoringa un ziņošanas procesu, operators iekļauj specifiskās nozares prasības, kas izklāstītas IV pielikumā”.

15 Šīs regulas 49. panta 1. punktā ir ietverti šādi noteikumi:

“Operators atskaita no iekārtas emisijām visus CO₂ daudzumus, kas radušies no fosilā oglekļa tādās darbībās, uz ko attiecas Direktīvas 2003/87/EK I pielikums, un kas nav emitēti no iekārtas, bet pārvietoti ārpus iekārtas uz jebko no minētā:

- a) uztveršanas iekārtai, lai to transportētu un ilglaicīgi ģeoloģiski uzglabātu saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK atļautā uzglabāšanas vietā;
- b) transporta tīklam, lai to ilglaicīgi ģeoloģiski uzglabātu saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK atļautā uzglabāšanas vietā;
- c) uzglabāšanas vietai, kas atļauta saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, lai to ilglaicīgi ģeoloģiski uzglabātu.

Jebkuriem citiem CO₂ pārvietošanas veidiem ārpus iekārtas nav atļauts atskaitīt CO₂ no iekārtas emisijām.”

16 Regulas Nr. 601/2012 IV pielikumā “Uz darbību balstītas monitoringa metodoloģijas saistībā ar iekārtām (20. panta 2. punkts)” ir ietverts 10. punkts, kura priekšmets ir “kaļķu ražošana, kā arī dolomīta vai magnēzīta apdedzināšana kā darbība, kas minēta direktīvas 2003/87/EK I pielikumā”. Šī punkta B apakšpunktā, kas attiecas uz “īpaš[ajiem] monitoringa noteikum[iem]”, it īpaši ir paredzēts:

“Ja CO₂ izmanto ražotnē vai pārvieto uz citu ražotni, lai ražotu PCC (kalcija karbonāta nogulsnes), šis CO₂ daudzums uzskatāms par emitētu tajā iekārtā, kas ražo CO₂.”

Vācijas tiesību akti

- 17 2011. gada 21. jūlija *Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen* (Likums par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecību, *BGBI.* I, 1475. lpp.; turpmāk tekstā – “*TEHG*”) 3. pantā ir paredzēts:

“Šajā likumā tiek izmantotas šādas definīcijas:

[..]

5. Emisija – veicot 1. pielikuma otrajā daļā minētu darbību, radīto siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde atmosfērā; atbilstoši Monitoringa regulai [Regulai Nr. 601/2012] siltumnīcas efektu izraisošo gāzu pārvietošana tiek pielīdzināta izplūdei atmosfērā;

[..].”

- 18 Saskaņā ar *TEHG* 5. panta 1. punktu:

“Operatoram ir pienākums atbilstoši 2. pielikuma otrajai daļai noteikt ar savu darbību radīto emisiju daudzumu kalendārajā gadā un ziņot par šīm emisijām kompetentajai iestādei līdz nākamā gada 31. martam.”

- 19 *TEHG* 6. pants ir izteikts šādi:

“1. Operatoram ir pienākums par katru tirdzniecības laikposmu iesniegt kompetentajai iestādei monitoringa plānu emisiju noteikšanai un ziņošanai saskaņā ar 5. panta 1. punktu. [..]

2. Monitoringa plānam ir jāsaņem apstiprinājums. Apstiprinājums ir piešķirams, ja monitoringa plāns atbilst regulējumam, kas ir ietverts Monitoringa regulas [Regulas Nr. 601/2012], 28. panta 2. punkta 1. apakšpunktā paredzētajos noteikumos un, ja šajos noteikumos attiecīgs regulējums nav paredzēts, – 2. pielikuma otrās daļas trešajā teikumā ietvertajam regulējumam.[..]”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 20 *Schaefer Kalk* Hānštetenē [*Hahnstätten*] (Vācija) ekspluatē kaļķu apdedzināšanas iekārtu, uz kuras darbību attiecas kvotu tirdzniecības sistēma.
- 21 Saistībā ar tās iekārtas monitoringa plāna apstiprināšanas procedūru, ko bija uzsākusi *Deutsche Emissionshandelsstelle im Umweltbundesamt* (Vācijas Emisiju tirdzniecības iestāde Federālajā Vides dienestā, turpmāk tekstā – “*DEHSt*”), *Schaefer Kalk* lūdza atļauju atskaitīt no emisiju ziņojumā minētā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju daudzuma CO₂, kas tiek pārvietots uz iekārtu, uz kuru neattiecas siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma. Proti, tā uzskata, ka šādi pārvietotais CO₂ ir ķīmiski saistīts ar *PCC* un ka, tā kā tas nav izplūdis atmosfērā, tas neatbilst Direktīvas 2003/87 3. panta b) punktā ietvertajam jēdzienam “emisijas”.
- 22 Tā kā *DEHSt* bija apstiprinājusi monitoringa plānu, nelemjot par pārvietotā CO₂ atskaitīšanas iespēju, *Schaefer Kalk* par to iesniedza sūdzību, kas 2013. gada 29. augustā tika noraidīta. Proti, *DEHSt* uzskatīja, ka šāda iespēja nav paredzēta, ņemot vērā Regulas Nr. 601/2012 49. panta un IV pielikuma normas, no kurām izrietot, ka tikai CO₂, kas ir ticis pārvietots uz kādu no minētajā pantā uzskaitītajām ilglaicīgas ģeoloģiskās uzglabāšanas iekārtām, var tikt atskaitīts no iekārtas, uz kuru attiecas monitoringa un ziņošanas pienākums, emisijām.

- 23 Savā prasībā, ko *Schaefer Kalk* 2013. gada 10. septembrī cēla *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija), tā uztur spēkā savu lūgumu. Tā atsaucas uz Regulas Nr. 601/2012 49. panta 1. punkta otrā teikuma un tās IV pielikuma 10. punkta B apakšpunkta prettiesiskumu. Tā uzskata, ka uz šīm tiesību normām, saskaņā ar kurām uz CO₂, kas ir saistīts ar PCC un tiek pārvietots šīs vielas ražošanas nolūkā, tiek attiecināts pienākums tikt iekļautam siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, neattiecas Direktīvas 2003/87 14. panta 1. punktā paredzētais pilnvarojums.
- 24 Tā kā *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa) ir šaubas par minēto Regulas Nr. 601/2012 normu spēkā esamību, tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Regula [Nr. 601/2012] ir spēkā neesoša un pārkāpj Direktīvas 2003/87 mērķus, ja [minētās regulas] 49. panta 1. punkta otrajā teikumā ir noteikts, ka CO₂, kas netiek pārvietots [minētā] 49. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē, ir uzskatāms par emitētu no iekārtas, kura ražo CO₂?
- 2) Vai Regula [Nr. 601/2012] ir spēkā neesoša un pārkāpj Direktīvas 2003/87 mērķus, ja tās IV pielikuma 10. punktā ir noteikts, ka CO₂, kas tiek pārvietots uz citu ražotni, lai ražotu [PCC], ir uzskatāms par emitētu no iekārtas, kura ražo CO₂?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 25 Vispirms ir jāprecizē, ka saskaņā ar Regulas Nr. 601/2012 49. panta 1. punkta otro teikumu un tās IV pielikuma 10. punkta B apakšpunktu CO₂, kas ir radīts kaļķu apdedzināšanas iekārtā un pārvietots, kā pamatlieta, uz citu iekārtu PCC ražošanas nolūkā, tiek uzskatīts par emitētu no pirmās iekārtas.
- 26 Ar saviem jautājumiem, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu lemt par šo tiesību normu spēkā esamību, ciktāl, sistemātiski iekļaujot kaļķu apdedzināšanas iekārtas emisijās PCC ražošanas nolūkā pārvietoto CO₂, neatkarīgi no tā, vai šis CO₂ izplūst atmosfērā vai ne, ar šīm tiesību normām tiekot pārsniegta emisiju definīcija, kāda tā ir noteikta Direktīvas 2003/87 3. panta b) punktā.
- 27 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Regula Nr. 601/2012 ir pieņemta, piemērojot Direktīvas 2003/87 14. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru Komisija pieņem regulu, it īpaši par emisiju monitoringa un ziņošanas kārtību, un minētā pasākuma uzdevums ir grozīt nebūtiskus minētās direktīvas elementus, to papildinot. Līdz ar to, novērtējot aplūkojamo šīs regulas normu spēkā esamību, ir jāpārbauda, vai Komisija, pieņemot šīs tiesību normas, nav pārkāpusi Direktīvā 2003/87 šajā ziņā noteiktās robežas.
- 28 Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 preambulas 5. apsvērumu tās mērķis ir izveidot siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, ļaujot palīdzēt pilnīgāk izpildīt Eiropas Savienības un tās dalībvalstu saistības saskaņā ar ANO Pamatkonvencijas par klimata pārmaiņām Kioto protokolu, kurš Eiropas Kopienas vārdā ir apstiprināts ar Padomes 2002. gada 25. aprīļa Lēmumu 2002/358/EK (OV 2002, L 130, 1. lpp.) un ar kuru ir paredzēts samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atmosfērā līdz tādām līmenim, kas nepieļautu bīstamu antropogēnu ietekmi uz klimata sistēmu, un kura galamērķis ir vides aizsardzība.
- 29 Ekonomiskā loģika, kurā ietilpst siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotas, atbilstoši tam, kas izriet no Direktīvas 2003/87 1. panta, ir radīt apstākļus, lai siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazinājums, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu iepriekš noteiktu vides rezultātu, tiktu panākts ar iespējami zemām izmaksām. It īpaši, atļaujot pārdot piešķirtās kvotas, ar šo sistēmu ir paredzēts veicināt to, lai ikviens minētās sistēmas dalībnieks izdalītu mazāku siltumnīcas efektu izraisošo gāzu daudzumu par tam sākotnēji piešķirtajām kvotām (skat. it īpaši spriedumus, 2008. gada 16. decembris, *Arcelor Atlantique un Lorraine* u.c., C-127/07, EU:C:2008:728, 32. punkts, kā arī 2016. gada 7. aprīlis, *Holcim (Romania)*/Komisija, C-556/14 P, nav publicēts, EU:C:2016:207, 64. un 65. punkts).

- 30 Līdz ar to viens no pilāriem, uz kuriem ir balstīta ar Direktīvu 2003/87 izveidotā sistēma, ir pienākums iekārtu operatoriem līdz katra gada 30. aprīlim nodot anulēšanai siltumnīcas efekta gāzu emisijas kvotu skaitu, kurš ir līdzvērtīgs to emisiju apjomam iepriekšējā kalendārajā gadā (spriedums, 2015. gada 29. aprīlis, *Nordzucker*, C-148/14, EU:C:2015:287, 29. punkts).
- 31 Tādējādi ar Direktīvu 2003/87 izveidotās sistēmas pareizai darbībai būtiski svarīgi ir noteikt emisijas, kas iekārtu operatoriem šim nolūkam ir jāņem vērā.
- 32 Saskaņā ar Direktīvas 2003/87 3. panta b) punktu “emisijas” tās izpratnē ir definētas kā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde atmosfērā no kādas iekārtas avotiem. No paša šīs tiesību normas formulējuma izriet, ka emisija tās izpratnē nozīmē siltumnīcas efektu izraisošas gāzes izplūdi atmosfērā.
- 33 Šajā ziņā ir jānorāda, ka ir taisnība, ka Direktīvas 2003/87 12. panta 3.a punktā ir paredzēts, ka pienākums nodot kvotas ar zināmiem nosacījumiem netiek attiecināts uz emisijām, kas tiek uztvertas un transportētas uz pastāvīgas ģeoloģiskās uzglabāšanas iekārtu, kurai ir spēkā esoša atļauja saskaņā ar Direktīvu 2009/31.
- 34 Tomēr – pretēji Komisijas norādītajai argumentācijai – tas nenozīmē, ka Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka operatori no kvotu nodošanas pienākuma ir atbrīvoti tikai un vienīgi pastāvīgas ģeoloģiskās uzglabāšanas gadījumā.
- 35 Faktiski – atšķirībā no Regulas Nr. 601/2012 49. panta 1. punkta pēdējās daļas, kurā ir paredzēts, ka jebkuriem citiem CO₂ pārvietošanas veidiem ārpus iekārtas nav atļauts atskaitīt CO₂ no iekārtas emisijām, – Direktīvas 2003/87 12. panta 3.a punktā analogisks noteikums nav ietverts.
- 36 Ne šīs pēdējās minētās tiesību normas, – kura faktiski attiecas tikai uz vienu konkrētu situāciju un ar kuru ir paredzēts vienīgi veicināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu uzglabāšanu, – mērķis, ne sekas nav grozīt jēdzienu “emisijas” Direktīvas 2003/87 3. panta izpratnē, ne arī tādējādi – šīs direktīvas piemērošanas jomu, kā tā ir noteikta tās 2. panta 1. punktā.
- 37 Līdz ar to, lai noskaidrotu, vai uz CO₂, kas ir radies, veicot kaļķu apdedzināšanas darbību, tādā iekārtā kā tā, kas tiek aplūkota pamatlīetā, attiecas Direktīvas 2003/87 piemērošanas joma saskaņā ar tās 2. panta 1. punktu un I un II pielikumu, ir jāpārbauda, vai šāda ražošana izraisa CO₂ izplūdi atmosfērā.
- 38 No Tiesas rīcībā esošās informācijas izriet, un tas netiek apstrīdēts, ka *PCC* ražošanai izmantotais CO₂ ir ķīmiski saistīts ar šo stabilo produktu. Turklāt *PCC* ražošanas darbības nepieder pie tām, uz kurām atbilstoši Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktam un tās I pielikumam attiecas šīs direktīvas piemērošanas joma.
- 39 Tomēr tādā situācijā kā tā, uz kuru attiecas pamatlīeta, kad kaļķu apdedzināšanas iekārtā radītais CO₂ tiek pārvietots uz *PCC* ražošanas iekārtu, šķiet, ka, piemērojot Regulas Nr. 601/2012 49. panta 1. punkta otro teikumu un tās IV pielikuma 10. punkta B apakšpunktu, viss CO₂, neatkarīgi no tā, vai daļa no tā izplūst atmosfērā vai ne, tā pārvietošanas laikā vai noplūžu dēļ, vai pat paša ražošanas procesa dēļ tiek uzskatīts par emitētu no kaļķa ražošanas iekārtas, kurā CO₂ ir radīts, kaut gan šī pārvietošana varētu vispār neizraisīt CO₂ izplūdi atmosfērā. Kā ir norādīts ģenerāladvokātes secinājumā 41. punktā, ar šīm tiesību normām tiek radīts neatspēkojams pieņēmums, ka viss pārvietotais CO₂ izplūst atmosfērā.
- 40 No šīm tiesību normām līdz ar to izriet uzskats, ka pārvietotais CO₂ šādos apstākļos ietilpst jēdzienā “emisijas” Direktīvas 2003/87 3. panta b) punkta izpratnē, lai gan tas visos gadījumos neizplūst atmosfērā. Ar Regulas Nr. 601/2012 49. panta 1. punkta otro teikumu un tās IV pielikuma 10. punkta B apakšpunktu Komisija tādējādi ir šī jēdziena piemērošanas jomu paplašinājusi.

- 41 Turklāt attiecīgie operatori, kā izriet no šī pieņēmuma, nekādā gadījumā nevar atskaitīt no savas kaļķa ražošanas iekārtas kopējās emisijas CO₂ daudzumu, kas ir ticis pārvietots PCC ražošanas nolūkā, lai gan šis CO₂ visos gadījumos nebūtu izplūdis atmosfērā. Šāda neiespējamība nozīmē, ka kvotām ir jātiek nodotām attiecībā uz visu PCC ražošanas nolūkā pārvietoto CO₂ un tās vairs nevar tikt pārdotas kā pārpalikums, radot šaubas par kvotu tirdzniecības sistēmu, situācijā, kas tomēr atbilst Direktīvas 2003/87 galamērķim – aizsargāt vidi, samazinot siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju (attiecībā uz Direktīvas 2003/87 mērķi skat. spriedumu, 2008. gada 16. decembris, *Arcelor Atlantique un Lorraine* u.c., C-127/07, EU:C:2008:728, 31. punkts).
- 42 No minētā izriet, ka Komisija, pieņemot šīs tiesību normas, ir grozījusi būtisku Direktīvas 2003/87 elementu.
- 43 Turklāt nešķiet, pirmkārt, ka visas garantijas, kas izriet no emisiju monitoringa un ziņošanas sistēmas, kura ir izveidota ar Direktīvu 2003/87 un citām Regulas Nr. 601/2012 normām, nevis tām, uz ko attiecas pamatlieta, no vienas puses, un garantijas, kuras izriet no dalībvalstu kompetento iestāžu kontroļu un pārbaužu veikšanas pilnvarām, no otras puses (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 29. aprīlis, *Nordzucker*, C-148/14, EU:C:2015:287, 37. punkts), nebūtu pietiekamas, lai novērstu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas apiešanas risku, veicot siltumnīcas efektu izraisošo gāzu pārvietošanu uz tādu iekārtu kā tā, kurā tiek ražots PCC, uz ko šī sistēma neattiecas.
- 44 Šajā kontekstā, lai gan ar Regulas Nr. 601/2012 49. panta 1. punkta otrajā teikumā un IV pielikuma 10. punkta B apakšpunktā ietvertajām tiesību normām tiek garantēts, ka visos gadījumos CO₂, kas tiek pārvietots uz tādu iekārtu kā tā, kurā tiek ražots PCC, neatkarīgi no tā, vai daļa no šī CO₂ izplūst atmosfērā vai ne, tiek uzskatīts par emisiju atmosfērā, šāds pieņēmums ne vien ietekmē izveidotās sistēmas saskaņotību, ņemot vērā Direktīvas 2003/87 mērķi, bet arī pārsniedz šī mērķa sasniegšanai nepieciešamo.
- 45 Otrkārt, tā kā Regula Nr. 601/2012 ir pieņemta, pamatojoties uz Direktīvas 2003/87 14. panta 1. punktu, lai precizētu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju monitoringa un ziņošanas nosacījumus, to šīs regulas normu darbības jomu, kuras tiek aplūkotas šajā lietā un kuras attiecas tikai uz šādām emisijām Direktīvas 2003/87 3. panta b) punkta izpratnē, nevar ietekmēt citas šīs direktīvas normas par CO₂ radīšanu, un tās nevar tikt ņemtas vērā, it īpaši, lai noteiktu šīs pašas direktīvas 10.a pantā minētās “*ex ante* limeņatzīmes”.
- 46 Šo darbības jomu turklāt un šī paša iemesla dēļ nevar ietekmēt atbilstoši Direktīvas 2003/87 14. panta 2. punktam Komisijai noteiktā prasība, izstrādājot Regulu Nr. 601/2012, ņemt vērā precīzākos un jaunākos pieejamos zinātniskos datus. Šajā ziņā, pat pieņemot, ka visjaunākie IPCC sniegtie dati ir pamudinājuši Komisiju pamatoti ieņemt stingrāku nostāju attiecībā uz CO₂ pārvietošanu un līdz ar to siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas pēc iespējas attiecināt uz to izcelsmes avotu, šāda attiecināšana tomēr katrā ziņā var tikt pieļauta tikai ar Direktīvu 2003/87 noteiktajās robežās, par kurām tika atgādināts šī sprieduma 27. punktā.
- 47 Treškārt, ir taisnība, ka, lai gan siltumnīcas efektu izraisošo gāzu kvotu tirdzniecības sistēmā galvenais mērķis ir būtiski samazināt šādu gāzu emisijas, viens no tās apakšmērķiem ir saglabāt iekšējā tirgus integritāti un konkurences nosacījumus (šajā ziņā skat. spriedumus, 2012. gada 29. marts, Komisija/Igaunija, C-505/09 P, EU:C:2012:179, 79. punkts, kā arī 2016. gada 22. jūnijs, *DK Recycling und Roheisen*/Komisija, C-540/14 P, EU:C:2016:469, 49. un 50. punkts). Tomēr, kā ir norādīts ģenerālvokātes secinājumā 49. punktā, pastāv objektīva atšķirība starp operatoru, kurš izdala siltumnīcas efektu izraisošās gāzes atmosfērā, un operatoru, kas šādas emisijas nepieļauj, daļu saražotā CO₂ ķīmiski pārveidojot jaunā noturīgā ķimikālijā, ar kuru tas ir saistīts. Tādējādi, lai gan šādas atšķirības dēļ siltumnīcas efektu izraisošo gāzu kvotu tirdzniecības sistēmā tiek pieļauts, ka šim otrajam operatoram ir vairāk kvotu nekā pirmajam, tā šī iemesla dēļ vien nevar tikt uzskatīta par tādu, ar kuru tiek kropļota starp šiem abiem operatoriem pastāvošā konkurence.

- 48 No visa iepriekš minētā izriet, ka, tā kā Komisija, pieņemot Regulas Nr. 601/2012 49. panta 1. punkta otrajā teikumā un tās IV pielikuma 10. punkta B apakšpunktā ietvertās tiesību normas, ir grozījusi būtisku Direktīvas 2003/87 elementu, tā ir pārkāpusi šīs direktīvas 14. panta 1. punktā noteiktās robežas.
- 49 Līdz ar to uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Regulas Nr. 601/2012 49. panta 1. punkta otrajā teikumā un šīs regulas IV pielikuma 10. punkta B apakšpunktā ietvertās tiesību normas, ciktāl ar tām kaļķu apdedzināšanas iekārtas emisijās tiek sistemātiski iekļauts uz citu iekārtu PCC ražošanas nolūkā pārvietotais CO₂, neatkarīgi no tā, vai šis CO₂ izplūst atmosfērā vai ne, nav spēkā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 50 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Komisijas 2012. gada 21. jūnija Regulas (ES) Nr. 601/2012 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK 49. panta 1. punkta otrajā teikumā un šīs regulas IV pielikuma 10. punkta B apakšpunktā ietvertās tiesību normas, ciktāl ar tām kaļķu apdedzināšanas iekārtas emisijās tiek sistemātiski iekļauts uz citu iekārtu kalcijs karbonāta nogulšņu ražošanas nolūkā pārvietotais oglekļa dioksīds (CO₂), neatkarīgi no tā, vai šis oglekļa dioksīds izplūst atmosfērā vai ne, nav spēkā.

[Paraksti]